

ŠKOLSKI PREVENTIVNI PROGRAM

za školsku godinu 2022./2023.

Voditelji	stručno-razvojna služba škole: Žana Ćosić, školska psihologinja; Mirjana Milun, školska pedagoginja;
Suradnici	Marica Barač, ravnateljica; Toni Dukić, knjižničar; svi nastavnici; svi učenici; vanjske institucije.

Glavni cilj školskih preventivnih programa jest usmjeravanje učenika na društveno prihvatljive oblike ponašanja, razvijanje pozitivnih vrijednosti kod učenika te usvajanje zdravih stilova života kako bi se poticao odgoj mentalno i fizički zdravih mladih osoba sposobnih za nošenje sa svim životnim iskušenjima. Osim toga, svrha školskih preventivnih programa jest promicanje odgojnih sastavnica školovanja te prevencija negativnih i rizičnih ponašanja kod djece. Istovremeno, preventivni programi razvijaju zaštitne faktore koji djeci pomažu u izgradnji zrelih i pozitivnih životnih stavova i načina razmišljanja. Pravovremena identifikacija i evidencija problema, dobro planirana intervencija te angažiranje škole imaju pozitivne utjecaje na razvoj djeteta i prihvaćanje neriskantnih životnih stilova. Kroz provedbu preventivnih programa djeci se šalje jasna poruka da je njihova dobrobit važna i da žive u društvu koje ne tolerira neprihvatljiva i rizična ponašanja. Izuzev toga, pridonosi se povećanju sigurnosti u odgojno-obrazovnim ustanovama i prevenciji određenih oblika poremećaja u ponašanju.

Preventivni programi te sama intervencija trebaju biti strukturirani od samog djeteta, preko obitelji i škole, do lokalne i šire društvene zajednice. **Svi u školi trebaju biti uključeni kako u stvaranje tako i provedbu programa za prevenciju.** Nužno je sudjelovanje svih, počevši od ravnatelja, stručnih suradnika, nastavnika, roditelja, učenika, administrativnog i tehničkog osoblja. Bez sudjelovanja svih neće biti željenih promjena. Posebno je važna i suradnja s vanjskim institucijama i stručnjacima.

CILJEVI ŠKOLSKOG PREVENTIVNOG PROGRAMA:

Školski preventivni program osmišljen je tako da, djelujući tijekom čitavog odgojno-obrazovnog procesa, učenik do kraja svojeg srednjoškolskog obrazovanja bude osposobljen za kvalitetno samozaštitno reagiranje. S tim da ciljevi i zadaci programa nisu usmjereni samo na učenike, već i

na roditelje i nastavnike, zato što se najbolji rezultati odgojno-obrazovnih aktivnosti postižu upravo kroz suradnju i razumijevanje svih sudionika u procesu odrastanja djece.

OSNOVNI CILJEVI:

- senzibilizirati učenike, roditelje i nastavnike na pojavu i problem nasilja, ovisnosti, nezdravog načina života;
- razvijati samopoštovanje i samopouzdanje učenika - jačanje slike o sebi;
- jačanje pozitivnog ponašanja i viđenja odnosno percipiranja sebe i okoline;
- poticati učenike na zdrav stil života;
- podučavati učenike vještinama komunikacije i konstruktivnim (asertivnim, a ne nasilnim) načinima rješavanja konflikata - jačanje socijalnih vještina kao metoda prevencije nasilničkog ponašanja i ovisnosti;
- informirati učenike što je to vršnjačko nasilje, koji su njegovi uzroci i posljedice, kako ga prepoznati, tko su promatrači i kakva je njihova uloga;
- poticati kod učenika toleranciju, razumijevanje i prihvaćanje različitosti, kao i vršnjačku samopomoć;
- u odgojno-obrazovnom radu razvijati dvosmjernu komunikaciju i interakciju u odnosu nastavnik-učenik, čime se omogućuje prepoznavanje onih učenika koji trebaju posebno razumijevanje, pristup i zaštitu;
- educirati roditelje učenika o važnosti i načinu ostvarivanja kvalitetne komunikacije u obitelji;
- educirati roditelje o razvojnim potrebama djeteta (u svrhu jačanja samopouzdanja kod djeteta, kao i stvaranja radnih navika i osjećaja odgovornosti), kao i mogućim rizičnim ponašanjima kod djece (prevencija ovisnosti, prevencija nasilničkog ponašanja, prevencija nasilja na internetu);
- educirati nastavnike o razvojnim specifičnostima djece, kao i o načinu prepoznavanja određenih poteškoća kod djece, rizičnim ponašanjima te načinima postupanja u slučaju pojave neprimjerenih ponašanja i sl.;

NAČIN REALIZACIJE ŠKOLSKOG PREVENTIVNOG PROGRAMA:

Školski preventivni program provodi se tijekom cijele školske godine kroz aktivnosti namijenjene učenicima, roditeljima i učiteljima, a koje se realiziraju kroz predavanja, radionice, individualne i grupne razgovore, prezentacije, gledanje edukativnih filmova i sl. Tijekom školske godine provode se ciljane radionice koje su temom i načinom rada prilagođene uzrastu i interesima djece.

Posebna pažnja usmjerit će se na *prevenciju nasilja među djecom i mladima u školi* kroz upoznavanje svih nositelja ŠPP-a sa zakonskim okvirima, protokolima i aktivnostima usmjerenim kako na suzbijanje svih vrsta nasilja, tako i na pravovremene i ispravne postupke u slučajevima

pojave takvih ponašanja. Djelatnici škole upoznat će se s *Protokolom o postupanju škole u slučaju nasilja među učenicima* (temelji se na *Pravilniku o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima* – isti se nalazi i na stranicama škole) po kojem će morati reagirati u slučajevima nasilja, kako među djecom i mladima, tako i u slučaju nasilja u obitelji i seksualnog nasilja. Na roditeljskim sastancima provodit će se radionice i održati predavanja na temu nasilja, ovisnosti, jačanja samopoštovanja kod školske djece, školskog uspjeha i sl.

Nadalje, poticat će se učenike na samostalnost u odlučivanju s ciljem očuvanja mentalnog zdravlja i sprječavanja bolesti ovisnosti. Zajedničkim djelovanjem školskih djelatnika, roditelja, školske liječnice i ostalih nadležnih službi radit će se na *razvijanju ispravnog stava učenika prema sredstvima ovisnosti*.

Pažnja nosioca ŠPP-a bit će usredotočena na kreiranje i održavanje primarnih, sekundarnih i tercijarnih sustava podrške za poboljšanje rezultata s obzirom na način života za svu djecu i mladež, tako da se smanji utjecaj, djelovanje i važnost problema u ponašanju, a da se poveća funkcionalnost poželjnog ponašanja.

Školski preventivni program će se, dakle, provoditi u tri stupnja prevencije:

1. PRIMARNA PREVENCIJA

– obuhvaća aktivnosti koje su usmjerene sve učenike škole kroz rad u okviru određenih metodskih jedinica u nastavnom procesu i na satovima razrednog odjela, kao i na roditelje i učitelje, s ciljem prevencije neprihvatljivih oblika ponašanja. Provode ju razrednici, nastavnici, stručno-razvojna služba škole, vanjski suradnici. Sustavni napor primarne prevencije u školama, kao i podrška pozitivnom ponašanju, sastoje se od pravila, vježbi i aktivnosti koje razvijaju i podučavaju školsko osoblje u svrhu sprječavanja pojave problematičnog ponašanja.

2. SEKUNDARNA PREVENCIJA

– obuhvaća aktivnosti usmjerene na učenike koji spadaju u skupinu djece rizičnog ponašanja (poput učenika koji imaju slabiji školski uspjeh i probleme s vladanjem u školi, koji manifestiraju teškoće u ponašanju, koja su već doživjela zlostavljanje, koji žive u okruženju rizičnom za razvoj poremećaja itd.), a provode ih razrednici, stručno-razvojna služba u škole, zdravstveni radnici te drugi stručnjaci po potrebi. Sekundarna prevencija osmišljena je za pružanje intenzivne ili ciljane intervencije za podršku učenicima koji ne reagiraju na napore primarne prevencije. Intervencije su unutar sekundarne prevencije intenzivnije. Uobičajeni postupci sekundarne prevencije uključuju manje skupine učenika ili individualizirane strategije intervencije.

3. TERCIJARNA PREVENCIJA

– izvorno je osmišljena za fokusiranje na potrebe pojedinaca koji pokazuju uzorak problematičnog ponašanja. Cilj tercijarne prevencije je smanjiti problem ponašanja i povećati učenikove sposobnosti prilagodbe, kao i šanse za povećanu kvalitetu življenja. Obuhvaća aktivnosti koje se obavljaju kada se nasilje ili neprimjereno ponašanje već dogodilo, pa ono što je preventivno u njenom programu jest sprječavanje recidiva i prekidanje kruga zlostavljanja. Odnosi se i na savjetodavni tretman žrtve i počinitelja nasilja koji za cilj ima ublažavanje posljedica zlostavljanja kad je riječ o žrtvama te sprečavanje ponavljanja nasilja kad je riječ o počiniteljima. Provedu ju stručno-razvojna služba škole te drugi stručnjaci po potrebi.

1. RAD S UČENICIM

<i>Aktivnosti</i>	<i>Voditelji</i>	<i>Razredi</i>	<i>Vrijeme realizacije</i>
Individualni rad s Učenicima - pedagoško-psihološka intervencija, savjetovanje i pružanje podrške	pedagog, psiholog, razrednici	svi	Tijekom cijele školske godine
Grupne aktivnosti - humanitarne, sportske, ekološke, izleti, natjecanja, smotre, posjeti kazalištu	razrednici, nastavnici, psiholog, pedagog, knjižničar	svi	Tijekom cijele školske godine
Rad s učenicima na satu razrednika - predavanja, diskusije, pedagoško-psihološke radionice - ishodi: afirmirati pozitivne vrijednosti i životne stilove	razrednici, psiholog, pedagog	svi	Tijekom cijele školske godine
Volontiranje i humanitarne akcije - ishod: poticanje razvoja solidarnosti, humanosti, međusobnog pomaganja, poštivanja ljudskog bića te razvoja drugih pozitivnih osjećaja koji pozitivno utječu na razvoj mlade osobe i zajednicu u cjelini	razrednici, nastavnici, psiholog, pedagog, knjižničar, ravnatelj	zainteresirani učenici	Tijekom cijele školske godine
Obilježavanje mjeseca borbe protiv ovisnosti - ishodi: objasniti i analizirati negativne posljedice konzumacije psihoaktivnih sredstava na psihofizičko stanje mlade osobe	psiholog, pedagog, knjižničar, razrednici, nastavnici, Policijska postaja Sinj	svi	15.studenoga – 15. prosinca 2022.
Projekt „Plakati za dušu“ NZJZ SDŽ - ishod: zaštititi i unaprijediti mentalno zdravlje djece i mladih uz pomoć vizualnih komunikacija	psiholog, razrednici	određeni razredi (1.-4.)	15.studenoga – 15. prosinca 2022.
Svjetski dan borbe protiv AIDS-a - podizanja svijesti o bolesti; razvoj empatije i solidarnosti prema oboljelima	nastavnici biologije, razrednici, školska liječnica	3. i 4. razredi	1. prosinca 2022.
Edukacija o ljudskim pravima i demokraciji - ishodi: stjecanje komunikacijskih i socijalnih vještina; razvoj istraživačkih vještina analizom	razrednici	4. razredi	Tijekom cijele školske godine

<i>znanstvene literature i kontaktiranjem institucija</i>			
<i>Dan sigurnijeg interneta</i> <i>- ishodi: osvijestiti učenicima potencijalne opasnosti korištenja Interneta; poučiti ih pravilima sigurnog korištenja Interneta</i>	psiholog, knjižničar, razrednici, nastavnici	određeni razredi (1.-3.)	7. veljače 2023.
<i>Nenasilno rješavanje sukoba</i> <i>- ishodi: prepoznati oblike nasilja, identificirati negativne posljedice nasilnog ponašanja na pojedinca i društvo u cjelini, poduzeti korake za nenasilno rješavanje sukoba</i>	razrednici, psiholog, pedagog, nastavnici, ravnatelj	svi	Tijekom cijele školske godine
<i>Dan ružičastih majica</i> <i>- obilježavanje nacionalnog dana borbe protiv vršnjačkog nasilja; prevencija nasilničkog ponašanja</i>	razrednici, psiholog, knjižničar, pedagog, nastavnici, ravnatelj	svi	22. veljače 2023.
<i>Projekt "OSOS" (Open School for Open Society)</i> <i>- ishodi: približiti školu zajednici te je kao takvu učiniti učenicima zanimljivijim okruženjem za učenje; razvijati intrinzičnu motivaciju kod učenika i nastavnika kroz učenje u stvarnom svijetu</i>	nastavnici, razrednici, pedagog	3. razredi	Tijekom cijele školske godine
<i>Zdravstveni odgoj</i> <i>- ishodi: poučiti učenike kako i kada obavljati obvezne preglede kod liječnika; naglasak na osvještavanju i prevenciji spolnih bolesti</i>	školska liječnica, razrednici, nastavnici, pedagog, psiholog	svi	Tijekom cijele školske godine
<i>Dan šarenih čarapa</i> <i>- Obilježavanje svjetskog dana osoba s Down sindromom - ishod: podizanje svijesti o različitostima; poticati razvoj empatije i prihvaćanja među učenicima</i>	razrednici, psiholog, knjižničar	1. razredi	21. ožujka 2023.
<i>Svjetski dan nepušenja</i> <i>- ishodi: osvijestiti učenicima štetne posljedice pušenja</i>	pedagog, psiholog, razrednici, nastavnici	svi	31. svibnja 2023.

2. RAD S RODITELJIMA

<i>Aktivnosti</i>	<i>Voditelji</i>	<i>Vrijeme realizacije</i>
<i>Individualno i grupno savjetovanje</i>	razrednici, pedagog, psiholog, ravnatelj, nastavnici	Tijekom cijele školske godine
<i>Sudjelovanje na roditeljskim sastancima</i>	razrednici, pedagog, psiholog, ravnatelj	Tijekom cijele školske godine
<i>Rad s Vijećem roditelja</i>	ravnatelj, pedagog, psiholog	Tijekom cijele školske godine

3. RAD S NASTAVNICIMA

<i>Aktivnosti</i>	<i>Voditelji</i>	<i>Vrijeme realizacije</i>
<i>Individualno i grupno savjetovanje</i>	pedagog, psiholog, ravnatelj	Tijekom cijele školske godine
<i>Rad u razrednim vijećima i nastavničkom vijeću</i> -analiza uspjeha i vladanja učenika -komunikacijske vještine, izostanci učenika, pedagoške mjere	ravnatelj, pedagog, psiholog	Tijekom cijele školske godine

Stručno-razvojna služba škole:

STRUČNI SURADNIK PSIHOLOG:

STRUČNI SURADNIK PEDAGOG:

Žana Ćosić, mag. psych.

Mirjana Milun, dipl. polit.

RAVNATELJICA:

Marica Barač, dipl. inž.